

Aan
ANB Centrale Dienst
t.a.v. Luc Storms
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II laan 20 bus 8
1000 Brussel

29 APR. 2010
BL-GGB/RL
10-04643
LUC S.

Uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

2568

1

vragen naar / e-mail

hannelore.vandewiele@lne.vlaanderen.be

telefoonnummer

050 45 41 83

datum

20 april 2010

Betreft : Evaluatie werkingsverslag 2009 Regionaal landschap IJzer en Polder (RLIJ&P)

Beste,

Inleiding

De evaluatieopdracht van het ANB ten aanzien van de regionale landschappen zit verankerd in het uitvoeringsbesluit op de regionale landschappen¹.

Bij ontstentenis van een herwerkt uitvoeringsbesluit gebeurt de huidige evaluatie op basis van:
- het artikel 4 van het initiële uitvoeringsbesluit

Het jaarverslag werkjaar 2009 met de financiële bijlage werd tijdig bezorgd door het RLIJ&P. Het jaarverslag is overzichtelijk en gestructureerd. Op 12 maart 2010 werd dit jaarverslag met de RL-coördinator besproken. Hierdoor kon extra informatie verzameld worden ten behoeve van de evaluatie.

A Toetsing van de criteria erkenningsbesluit

1. Rechtspersoonlijkheid en erkenning

Het RLIJ&P werd op 1 juli 2008 officieel erkend door de Vlaamse Regering. Aan deze erkenning waren een aantal voorwaarden verbonden onder andere een bijkomende motivatie over de ecologische waarden en potenties en landschappelijke eenheid. Op 5 november 2008 werd het RLIJ&P per brief gemeld dat deze aanvullingen in voldoende mate een toelichting geven over de gevraagde zaken. Daarmee was de voorlopige erkenning met ingang van 1 juli 2008 een feit.

>> **Evaluatie:** het RLIJ&P voldoet aan dit criterium

2. Geografische entiteit van minstens 30.000 ha, met typisch landschap, grote gaafheid, samenhang, cultuurhistorische waarde, hoge actuele natuurwaarde en grote mogelijkheden voor natuurontwikkeling, natuurgerichte recreatie en toerisme

¹ Art. 54 van het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (21.10.1997) en het uitvoeringsbesluit betreffende de regionale landschappen(BVR 08.12.1998, B.S. 12.02.1999)

Het werkingsgebied van het RLIJ&P ligt in de noordelijke Westhoek en loopt over het grondgebied van acht gemeenten: Alveringem, Diksmuide, Houthulst, Koekelare, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-reninge en Veurne. Het werkingsgebied beslaat in zijn totaliteit 59129 hectaren en telt 73832 inwoners.

In verband met het aantonen van het typisch landschap, grote gaafheid, samenhang, cultuurhistorische waarde, hoge actuele natuurwaarde en grote mogelijkheden voor natuurontwikkeling, natuurgerichte recreatie en toerisme wordt verwezen naar het document betreffende de omschrijving en motivering van de ecologische waarden en potenties van het werkingsgebied, dat in het kader van de voorlopige erkenning werd opgemaakt.

>> Evaluatie: *het RLIJ&P voldoet aan dit criterium*

3. Activiteiten gericht op de bevordering en promotie van het streekeigen karakter en in verband met natuurrecreatie en recreatief medegebruik, met natuureducatie, met natuurbehoud en natuurbeheer, alsook met herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen

Het RLIJ&P heeft in het werkjaar 2009 talrijke activiteiten georganiseerd rond deze thema's. Een overzicht van hoe de verschillende activiteiten van het RLIJ&P bijdragen tot doelstellingen van een regionaal landschap is zeer overzichtelijk gepresenteerd (p.67). Ze worden per thema besproken.

3.1. Landschapszorg en streekeigen karakter

Door de komst van de landschaps animator kon deze peiler van het regionaal landschap met meer aandacht en diepgang worden uitgewerkt in 2009. In 2009 heeft de landschaps animator alle gemeenten bezocht om zich voor te stellen en de noden en wensen van alle gemeenten te leren kennen. Daarnaast werd al heel wat voorbereidend werk verricht voor de uitvoering van projecten bij particulieren (opmaak van 18 landschapsplannen) en op het openbaar domein (drevenlandschap rond Houthulst, beplantingen in de ruime omgeving speelbos Edewalle, ...) en restauratie van klein erfgoed. Vanaf 2010 heeft het RLIJ&P werkingsmiddelen ter beschikking vanuit Onroerend Erfgoed en zal gestart worden met de uitvoering van de voorbereide plannen.

In 2009 startte het RLIJ&P, in overleg met het naburige regionaal landschap West-Vlaamse Heuvels, met de opkweek van autochtoon plantmateriaal. Daarnaast heeft het RLIJ&P bijzondere aandacht voor het opnemen van autochtone zwarte populier in haar beplantingsplannen. Het zwaartepunt van de verspreiding van deze zeldzame boomsoort ligt immers in het werkingsgebied van het RLIJ&P.

Het RLIJ&P maakte in 2009 opnieuw een beheerplanning op voor de groenstroken en recreatieve verbindingen in de noordelijke Westhoek. Het betreft reststroken die na de ruilverkaveling aan diverse openbare besturen werden toegekend. Het beheer wordt bepaald in overleg met de betrokken openbare besturen en diverse actoren.

3.2. Natuurrecreatie en recreatief medegebruik in de lichtgroene ruimte

Kader

Het RLIJ&P inspireert zich voor een deel van haar grondgebied op het Toeristisch-Recreatief onthaalplan voor de IJzer- en Handzamevallei. Dit plan werd opgesteld door de toenmalige afdeling Natuur en bundelt de kansen en knelpunten voor toerisme en recreatie in deze belangrijke vogelgebieden. Eén van de elementen is het voorzien van een ruim recreatief aanbod buiten de natuurkernen zodat de recreatieve druk gespreid wordt en het toeristisch-recreatief aanbod in de ruime omgeving toeneemt.

Ondersteuning uitbouw recreatief weefsel

In het kader van het Europese project 'Accessing the countryside' werden alle trage wegen van de volledige gemeente Kortemark geïnventariseerd. De informatie die hieruit voortkomt, kan meteen benut worden voor de uitbouw en het beheer van de provinciale wandelroute die de gemeente aan de rand van de Handzamevallei wenst te ontwikkelen. Langs bestaande

wandelroutes werden mogelijkheden onderzocht voor het verfraaien van het landschap door de aanplant van KLE's in de wegbermen.

Het RLIJ&P heeft daarnaast een goed overzicht van de verschillende plannen en acties van de diverse actoren in de regio. Waar knelpunten en kansen opduiken, reageert het RLIJ&P vaak pro-actief door de verschillende betrokkenen samen te brengen bij het begin van het project. Het bijsturen van dergelijke projecten in de opstartfase zorgt voor minder wroef en is dus erg belangrijk om de constructieve sfeer in het gebied te bewaren. Mensen die recreatieve routes uitwerken zijn zich immers vaak niet bewust van de kwetsbaarheid van bepaalde gebieden die ze aansnijden, aan de andere kant zijn natuurbeheerders vaak niet op de hoogte van de plannen en wensen van de recreatieve actoren. Daarnaast bieden zich soms kansen aan om bepaalde afzonderlijke initiatieven aan elkaar te koppelen. Bij de verdere concretisatie houdt het RLIJ&P zich eerder op de achtergrond.

Het RLIJ&P zoekt daarnaast actief naar partners voor de uitbouw van recreatieve routes en producten buiten de betreden paden en nam in 2009 hier opnieuw een eerder activerende dan trekkende rol in. In 2009 werd zo meegewerkt aan de Koekelarebergwandelroute van Westtoer en werd meegewerkt aan het overleg rond een wandelroute in Werken.

Daarnaast heeft het RLIJ&P samen met het RLWH een eigen brochurereeks 'Verhalen voor onderweg'. Dit zijn thematische wandelroutes waarbij zowel natuurhistorische, geschiedkundige als cultuurhistorische aspecten aan bod kunnen komen. Het concept is dat gemeenten, verenigingen, ... die een inhoudelijk verhaal willen brengen dat in dit kader past, beroep kunnen doen op het RLIJ&P voor de praktische ondersteuning (lay-out, prijsvragen, drukken, ...) bij het uitwerken van de brochure. Op deze manier speelt het RLIJ&P een faciliterende rol waarbij initiatieven van derden worden ondersteund. In 2009 werden 2 verhalen voor onderweg gerealiseerd, 1 in Beauvoorde (Veurne) en 1 in Lampernisse (Diksmuide).

3.3. Natuureducatie

Basis- en kleurteronderwijs

Het RLIJ&P organiseerde in 2009 opnieuw het project waterkronkels, waarbij aan de scholen uit het werkingsgebied een gevarieerd aanbod aan water-gerelateerde activiteiten wordt aangeboden. Het initiatief wordt georganiseerd in samenwerking met heel wat partners, het RLIJ&P coördineert. In totaal namen 529 leerlingen uit 29 klassen deel.

Op 14 september werd in samenwerking met de Bron vzw, Hengelbelangen IJzervallei en stad Diksmuide een jeugdwaterdag georganiseerd. Het betreft een 'veldwerkdag aan de waterkant' met heel wat doe-activiteiten. In totaal namen ongeveer 100 leerlingen deel.

Volwassenen

In het kader van de poeleninventarisatie werd een vorming georganiseerd. Deze vorming bestond uit 1 avond theorie en 1 voormiddag praktijk. Nadien konden de deelnemers in hun eigen buurt aan de slag. De resultaten vormen een belangrijke insteek voor de opvolging van het poelenproject van het RLIJ&P.

Het RLIJ&P organiseerde daarnaast een vorming over eikelmuizen (1 avond theorie en 1 namiddag praktijk). Naar aanleiding van de aankondiging van deze vorming in de landschapskrant werden ook al nieuwe vindplaatsen ontdekt. De deelnemers aan de vorming worden gestimuleerd om in de buurt van de gekende vindplaatsen nestkastjes op te hangen en op te volgen.

Het RLIJ&P organiseerde tevens een cursus haagvlechten om deze traditionele techniek terug onder de aandacht te brengen en eigenaars van een nieuwe haag aan te zetten om dit ook eens te proberen.

In samenwerking met het VBC De Otter en de diverse steden en gemeenten uit het regionaal landschap werd een 4-delige lezingenreeks georganiseerd over het traditioneel beheer van de IJzer- en Handzamevallei. Twee avonden vielen in 2009, de volgende twee begin 2010. Er was een zeer hoge opkomst.

VBC De Otter

Begin 2009 werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend tussen het RLIJ&P, ANB en Natuurpunt voor een structurele samenwerking rond de uitbouw van het VBC De Otter.

Om de NME-activiteiten van het RLIJ&P op efficiënte wijze af te stemmen op gelijkaardige initiatieven die vanuit het Vlaams Bezoekerscentrum De Otter worden gestuurd door ANB en Natuurpunt en om duidelijk af te spreken hoe deze initiatieven naast en met elkaar worden georganiseerd, werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met ANB en Natuurpunt waarin de krijtlijnen voor toekomstige samenwerking worden omschreven.

3.4. Natuurbehoud en -beheer, herstel, aanleg en ontwikkeling van KLE's

Aandachtsgebieden

Het RLIJ&P werkt voor het herstel van KLE's en landschappen in afgebakende aandachtsgebieden. Deze gebieden werden afgebakend in overleg met de subsidiërende overheden (steden en gemeenten, provincie, VLM). De aandachtsgebieden worden gekozen vanuit een brede visie. De meest gave zones worden planmatig hersteld: gave relictten worden met elkaar verbonden door in het tussenliggend landbouwlandschap kleinschalige natuurverbindingen te voorzien. Tegelijk ondersteunen en concretiseren deze acties de natuurverbindingsoelstellingen van de gewenste ruimtelijke natuurlijke structuur van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen.

In de loop van 2009 werden 2 nieuwe aandachtszones uitgewerkt. Beide zones zijn aansluitend en strekken zich uit ten noorden van de Handzamevallei van Diksmuide tot Koekelare (berg). Eén aandachtsgebied werd afgesloten (Polderwaterlopen II) omdat dit gekoppeld was aan de uitvoering van landinrichtingsproject Westhoek dat eveneens ten einde liep. In dit aandachtsgebied heeft dankzij het RLIJ&P 50% van de landbouwbedrijven een landschapsbedrijfsplan.

Als de kans zich voordoet, wordt in de aandachtsgebieden gelijktijdig gewerkt op verschillende andere terreinen zoals natuurgerichte recreatie en landschaps- en erfgoedzorg. Het inzetten van de verschillende instrumenten gebeurt dan ook bij voorkeur geclusterd.

Landschapsbedrijfsplannen

In 2009 werd het aandachtsgebied Polderwaterlopen II afgewerkt, wat in samenwerking met de VLM werd uitgewerkt. Bij de helft van de landbouwers in die zone is een landschapsbedrijfsplan uitgevoerd. Deze landschapsbedrijfsplannen werden gefinancierd door de VLM en de provincie. Het wegvallen van deze aandachtszone in 2009 is er mede de oorzaak van dat er in 2009 minder landschapsbedrijfsplannen werden uitgevoerd (12 in 2009 tegenover 24 in 2008). Ook werden enkele landschapsbedrijfsplannen in 2009 uitgesteld of op het einde van het proces zelfs geannuleerd door de landbouwer, wat mee het gedaalde aantal voor 2009 verklaart. In 2009 werd ook energie gestopt in het uitwerken van bovenvermelde 2 nieuwe aandachtszones wat in 2010 opnieuw voor een stijging van het aantal landschapsbedrijfsplannen moet zorgen.

Bij de uitgevoerde beplantingen wordt 2 jaar nazorg en inboet voorzien. De bedrijfsplanner van de VLM bezoekt na deze 2 jaar de landbouwbedrijven waar een landschapsbedrijfsplan werd uitgevoerd om via het afsluiten van een beheerovereenkomsten het duurzaam beheer van de KLE's te verzekeren en te stimuleren. De bedrijfsplanner heeft wel een werkingsgebied dat ruimer is dan het grondgebied van het regionaal landschap, daarnaast is het prioritair zijn taak om de bestaande beheerovereenkomsten van landbouwers in het ganse gebied op te volgen. Niettemin probeert hij, wanneer de kans zich aandient, om landbouwers binnen de aandachtsgebieden warm te maken om via het instrument beheerovereenkomst zelf KLE's aan te planten.

Landschapsplannen

In 2009 werden nog geen landschapsplannen uitgevoerd omdat er nog geen projectmatige middelen beschikbaar waren van Ruimte en Erfgoed. Niettemin werden er in de loop van 2009 al flink wat voorbereidingen getroffen voor onder andere 18 landschapsplannen. Deze landschapsplannen worden prioritair opgemaakt in ankerplaatsen en relictzones, die heel vaak overlappen met de aandachtsgebieden. Er wordt geprobeerd om zoveel mogelijk in de aandachtsgebieden aanvullend te werken op de landschapsbedrijfsplannen. Ook naar het

stimuleren van gemeentelijke projecten (dreven, beplantingen langs wegen, ...) wordt de focus in de aandachtsgebieden gelegd.

Onderhoud van KLE's

Naast wat hierboven al werd aangehaald, intervenueert het RLIJ&P ook tussen eigenaars met knotbomen (die zelf niet willen/kunnen knotten) en knotters zonder eigen knotbomen via de opgerichte knotploeg. Op deze manier worden jaarlijks honderden knotbomen geknot die anders wellicht zouden verwaarloosd worden. De resultaten van de knotploegen inzake onderhoud en eventuele bijkomende aanplant van knotbomen zal in de loop van 2010 gekend zijn. Het RLIJ&P zal ook de ondersteuning van de vrijwilligers verder uitbouwen door het organiseren van vorming en het ter beschikking stellen van veiligheidskledij. Ook het recupereren van knotwilgpoten in een gemeentelijk depot wordt onderzocht.

Voor het onderhoud van hagen en houtkanten werden de diensten van de vzw 't Boerenlandschap gepromoot. In 2009 werden binnen het RLIJ&P door deze vzw meer dan 5km hagen en houtkanten geschoren en/of teruggezet.

KLE's in functie van soortenbescherming

Daarnaast is er ook aandacht voor soorten van het kleinschalig landbouwlandschap, die het moeilijk hebben zoals akkervogels en amfibieën.

In 2009 werd gestart met een gebiedsdekkende poeleninventarisatie inzake amfibieën. Het is de bedoeling om poelen met restpopulaties kamsalamander en vinpootsalamander te herstellen en in de omgeving ervan nieuwe poelen te voorzien. De inventarisatie heeft al enkele ongekende populaties kamsalamander boven water gebracht en wordt verdergezet in 2010 en 2011.

In functie van maatregelen voor akkervogels kon het RLIJ&P in 2009 dankbaar gebruik maken van Lotto-subsidies die via het ANB ter beschikking werden gesteld. Deze subsidies werden aangewend voor de aanleg van kleine groepjes struiken die als corridor de resterende geelgorsgebieden met elkaar verbinden. Deze actie had een multiplicatoreffect op de aanvragen voor de opmaak van landschapsbedrijfsplannen.

Bij alle soortgerichte acties wordt zoveel mogelijk samengewerkt met plaatselijke vrijwilligers om de effectiviteit van de acties te monitoren.

>> Evaluatie: *In 2009 werd het personeelsbestand van het RLIJ&P aangevuld met de landschaps animator. Aangezien de projectmiddelen van Onroerend Erfgoed pas in 2010 beschikbaar zijn, was het jaar 2009 dan ook in het bijzonder een sterk voorbereidingsjaar wat zich pas in 2010 op het terrein zal uiten. In 2009 werd gewerkt aan een duidelijke visie en gestructureerde aanpak in overleg met de verschillende financierende overheden om in de verschillende aandachtsgebieden geclusterd en aanvullend met de verschillende instrumenten aan de slag te gaan.*

De medewerker natuur- en milieueducatie, die pas later in het jaar werd aangeworven, nam na drie maanden terug ontslag. Lopende en geplande initiatieven werden toch uitgevoerd. De huidige nieuwe medewerker zal het activiteiten aanbod verder uitbreiden.

Het RLIJ&P weet door haar planmatige aanpak met aandachtsgebieden de diverse doelstellingen van een regionaal landschap op een efficiënte manier te verweven. Binnen het RLIJ&P is er een goede overlegcultuur met alle betrokkenen uit het gebied waardoor kansen snel gezien en gegrepen worden. De mix van planmatige aanpak en tegelijk creatief inspelen op opportuniteiten is een heel sterk punt van dit regionaal landschap.

De succesvolle lopende initiatieven van de voorbije werkingsjaren werden verder gezet en nieuwe projecten werden voorbereid. Vooral met het RLWH is er een regelmatige uitwisseling om van elkaar te leren en door deelname aan het Europese project 'Accessing the countryside' wordt voor een ruimer gebied systematisch meegewerkt aan de optimalisatie van het recreatief medegebruik en landschapsherstel.

4. Regionaal Landschap voorgedragen door de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van West-Vlaanderen

Zie erkenningsbesluit.

>> Evaluatie: *het RLIJ&P voldoet aan dit criterium*

5. Algemene vergadering

De Algemene Vergadering (AV) bevat 46 stemgerechtigde leden en 15 adviserende leden. De AV kwam in 2009 twee keer samen met een aanwezigheidspercentage van stemgerechtigde leden van respectievelijk 52% en 30%. Het ANB merkt op dat in het verslag van de AV van 18 februari bij de stemgerechtigde leden Antoon Verstraete, plaatsvervangend voor Langemark-Poelkapelle, wordt vermeldt hoewel beide stemgerechtigde vertegenwoordigers van Langemark-Poelkapelle ook aanwezig waren. De 2de AV van 2009 viel samen met een sneeuwstorm wat de lage opkomst verklaart. In 2010 werd ondertussen ook al een AV gehouden met een aanwezigheid van 46% van de stemgerechtigde leden.

De AV kent een goede samenstelling: naast de jachtsector (13%), visserijsector (2%) en natuursector (15%) zijn ook de agrarische sector (6,5%) en toeristisch-recreatieve sector (11%) goed vertegenwoordigd. Ook de verschillende gemeenten en de provincie West-Vlaanderen zijn goed vertegenwoordigd in de AV (50%). Daarnaast zijn er verschillende relevante besturen en administraties met adviserende stem lid van de AV.

De vertegenwoordigers van de natuursector in de AV voldoen allen aan de vereisten uit het uitvoeringsbesluit van de regionale landschappen Art. 4 §2, 3°.

>> Evaluatie: *het RLIJ&P voldoet aan dit criterium.*

6. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is samengesteld conform het uitvoeringsbesluit betreffende de regionale landschappen. Van de 18 stemgerechtigde leden zijn er 6 vertegenwoordigers van de natuursector (1/3), 9 vertegenwoordigers van de gemeenten en provincie (1/2). Daarnaast zetelt ook telkens 1 stemgerechtigde vertegenwoordiger van de jacht-, toerisme- en landbouwsector in de RvB (1/6). Daarnaast heeft de RvB ook nog 10 adviserende leden: een vertegenwoordiger van de Provinciale gebiedswerking Westhoek, een vertegenwoordiger van het ANB, een vertegenwoordiger van Ruimte en Erfgoed en telkens de milieu-ambtenaar van de betrokken steden- en gemeenten.

In 2009 werden de statuten aangepast zodat een afwezig stemgerechtigd lid van de Raad van Bestuur zich kan laten vertegenwoordigen door een ander stemgerechtigd lid door middel van een schriftelijke volmacht (Art. 16). Deze wijziging werd doorgevoerd om rechtsgeldig te kunnen vergaderen mocht de vereiste helft van stemgerechtigde leden niet kunnen aanwezig zijn. In 2009 waren er steeds voldoende stemgerechtigde leden aanwezig zodat de volmachten niet nodig waren om rechtsgeldig te kunnen vergaderen.

De Raad van Bestuur kwam in 2009 vijf maal rechtsgeldig samen. Er is doorgaans een 75% van de stemgerechtigde leden aanwezig.

Het dagelijks bestuur bestaat uit 2 vertegenwoordigers van de openbare besturen en 2 uit de doelgroep natuur- en milieuverenigingen.

>> Evaluatie: *het RLIJ&P voldoet aan dit criterium*

7. Verplichte activiteiten

Jaarlijks moeten volgende activiteiten ontplooid worden: minstens 2 keer landschapskrant, 3 vormingsactiviteiten, 3 brede publieksactiviteiten.

7.1. Landschapskrant

Er werden in 2009 twee landschapskranten gepubliceerd. Door de talrijke reacties die hierop komen, wordt vastgesteld dat de landschapskrant toch aandachtig gelezen wordt.

7.2. Vormingsactiviteiten

In 2009 vonden verschillende vormingsactiviteiten plaats door of in samenwerking met het RLIJ&P. De cursus Leve(n)de Poel (rond amfibieëninventarisatie), de cursus Eikelmuizeninventarisatie en het project waterkronkels werd vanuit het RLIJ&P georganiseerd en gecoördineerd. Voor de cursus Hagenvlechten, de Historisch-Ecologische lezingenreeks 'Onze Vallei van Toen' en de jeugdwaterdag was het RLIJ&P medeorganisator.

Daarnaast promoveerde het RLIJ&P haar succesvolle formule 'Buiten-Gewone Soorten' meermaals voor een breed publiek op een Milieutrefdag in Brussel en een milieutrefdag in Kortrijk. Doelgroepen hierop waren eerder milieuambtenaren en leden van diverse lokale adviesraden en niet zozeer de streekbewoners.

Behalve bij de cursus eikelmuizen waren telkens 25 of meer personen aanwezig.

7.3. Publieksactiviteiten

Er werden in 2009 vier publieksactiviteiten georganiseerd of mee georganiseerd waarop telkens meer dan 100 personen participeerden. De '... op zijn zondags' is zonder twijfel de meest typerende succesformule die het RLIJ&P zelf trekt en wordt 2 maal per jaar georganiseerd. Op deze activiteit wordt de omgeving van een deelgemeente verkend op het vlak van cultuurhistorie, natuur en landschap. Er wordt gezorgd voor een evenwichtige spreiding van deze activiteit over het grondgebied van het RLIJ&P. Er waren resp. 230 en 180 deelnemers.

Daarnaast participeerde het RLIJ&P ook in de Dag van het Park die in 2009 in het Blankaartpark werd georganiseerd (540 deelnemers).

Tenslotte coördineerde het RLIJ&P de Dag van de Natuur in de verschillende steden en gemeenten. Concreet worden vooral gemeenten (die vaak anders niet zouden participeren) aangemoedigd om op deze dag de burgers te betrekken bij de lopende projecten in de aandachtsgebieden. Zo werd in het aandachtsgebied Drevenlandschap een stukje dreef met een 100-tal geboortebomen bijgeplant en werd in het aandachtsgebied Handzamevallei een geboorte-knotwilgenrij uitgebreid. In Lo-Reninge en Veurne werd in het aandachtsgebied Plateau van Izenberge in het kader van habitatverbetering voor de Geelgors diverse kleinschalige aanplantingen uitgevoerd.

>> Evaluatie: *het RLIJ&P voldoet aan dit criterium*

8. Boekhouding zodanig dat subsidie van Vlaamse gemeenschap controleerbaar is

In het verslag wordt overzichtelijk aangegeven hoe de subsidie van het ANB werd aangewend (6.3 – pagina 72). In het verslag worden de posten loonkost, werking en projectkost (lotto-subsidie) helder uitgesplitst.

Doordat de coördinator in het begin van 2009 nog 1 maand door de Provincie werd betaald en er slechts 5 maanden een NME-medewerker aan de slag was bij het RLIJ&P waren de loonkosten beperkt en konden de in de begroting voorziene subsidies niet ten volle benut worden in 2009.

>> **Evaluatie:** de financiële rapportage laat toe een duidelijk beeld te krijgen van de aanwending van de subsidie van de Vlaamse Gemeenschap. In een aparte paragraaf in het verslag wordt dit aspect toegelicht.

B Toetsing van de voorwaarden conform MB van 27 maart 2006 bij de hererkenning of opgenomen bij de aanbevelingen

Voor het RLIJ&P zijn deze criteria nog niet van toepassing. Anticiperend wordt de werking van het RLIJ&P toch al aan deze criteria afgetoetst.

1. de concrete projecten en activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur

- landschapsbedrijfsplannen (12 in 2009)
- poelenproject
- soortbeschermingsprojecten
- deelname in 2 Europese projecten (Interreg):
 - Landschap in verandering (acties rond biodiversiteit: poelen, soortenbescherming, ...)
 - Accessing the countryside (trage wegen)
- campagne buitengewone soorten (nestkasten, graanakkerranden, nestbescherming, ...)
- verhalen voor onderweg (2)
- publiekactiviteiten (zie A 7.3)

2. de extra taken die buiten de basistaakstelling zijn uitgevoerd zowel binnen het kader van structurele opdrachten op Vlaams, provinciaal of gemeentelijk niveau als allerlei éénmalige of tijdelijke projecten

- werking van de bedrijfsplanner, kaderend in de samenwerkingsovereenkomst met de VLM. Deze bedrijfsplanner wordt zo veel mogelijk ingezet binnen de aandachtszones (weidevogelgebieden, aandachtsgebieden voor landschapsbedrijfsplannen, nazorg, enz.)
- het RLIJ&P zetelt in de stuurgroep van enkele éénmalige stedelijke of gemeentelijke projecten in het kader van Harmonisch Groenbeheer. De rol van het RLIJ&P is meestal adviserend en ondersteunend, gebaseerd op de eigen expertise en de kennis van de ruimere landschappelijke visies.

3. de concrete acties en initiatieven die zijn ondernomen op het gebied van sensibilisering en informatieverspreiding voor het vergroten van het draagvlak voor natuur

- 2 landschapskranten per jaar
- reeks 'verhalen voor onderweg'
- landschapsbedrijfsplannen
- buitengewone soorten
- knotploeg
- georganiseerde evenementen:
 - Nacht van de Duisternis: RLIJ&P trekt en motiveert, steden en gemeenten organiseren: aankaarten lichthinder
 - Sint-Juliaan en Koekelare op zijn zondags: verkenning van natuur, landschap en erfgoed van een dorp uit het regionaal landschap
 - Dag van de Natuur: RLIJ&P trekt en motiveert, steden en gemeenten organiseren
- vormingsactiviteiten:
 - Waterkronkels: educatieve activiteiten voor lagere scholen rond water
 - Onze Vallei van Toen: Historisch-Ecologische vertel- en lezingenreeks

4. de aandacht die zij besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten

- bij landschapsbedrijfsplannen wordt 2 jaar nazorg voorzien. Daarna worden de landbouwers bezocht door de bedrijfsplanner van de VLM en gestimuleerd om beheersovereenkomsten voor onderhoud van deze KLE's af te sluiten.
- om te anticiperen op het toekomstig beheer van de KLE's wordt uitgekeken wat de mogelijkheden zijn om bestaande of nieuwe actoren op het vlak van agrarisch natuurbeheer in de regio te betrekken.
- de impact op natuur is pas na enkele jaren nog niet zo zichtbaar, maar het valt te verwachten dat in aandachtsgebieden waar veel landbouwers een landschapsbedrijfsplan laten uitvoeren, dit een significant positief effect zal hebben op het landschap, de recreatieve beleving én de natuurwaarden eenmaal de beplantingen een volwassen stadium zullen bereiken. In het kader van het Interreg Project 'Farmers for Nature' werd een vergelijkende studie gedaan van de diversiteit in vogels rond landbouwbedrijven mét en zonder landschapsbedrijfsplan. Uit deze vergelijking blijkt duidelijk dat rond bedrijven met landschapsbedrijfsplan meer vogelsoorten voorkomen en ook meer soorten met een ongunstige populatietrend. Ook enkele landschapsbedrijfsplannen die in het RLIJ&P werden gerealiseerd werden bij deze studie opgenomen.
- soortgerichte acties (graanranden, nestkasten, poelenproject ...) worden in principe steeds in samenwerking uitgevoerd met vrijwillers die instaan voor de inventarisatie en/of monitoring. Op deze manier worden de inspanningen gericht uitgevoerd waar dat zinvol is en kunnen lessen getrokken worden voor toekomstige acties.

5. de samenwerking en het overleg met doelgroepen, partners en overheden

Het RLIJ&P communiceert en overlegt actief met allerhande doelgroepen. Hierbij speelt het RLIJ&P ook een belangrijke rol door verschillende mensen samen te brengen wanneer de opportuniteit zich voordoet. De aard, regelmaat en data van de verschillende overlegmomenten zijn gedetailleerd weergegeven in het jaarverslag (p.15 en volgende):

- het RLIJ&P communiceert en overlegt zeer dikwijls met het ANB. Gezien het RLIJ&P in een bezoekerscentrum van ANB gehuisvest is waar de ANB personeelsleden die in de regio actief zijn vaak over de vloer komen is er regelmatig en vlot informeel contact. Daarnaast is er tweemaal per jaar een tussentijds evaluatieoverleg tussen ANB en de West-Vlaamse regionale landschappen.
- in functie van de projecten van de landschapsanimator is er in 2009 intensief overleg geweest tussen het RLIJ&P en Ruimte en Erfgoed (RE). Er werden ook overlegmomenten georganiseerd met RE en de gemeenten samen, om een duidelijke gezamenlijke werkkader te ontwikkelen voor de landschapsanimator.
- de coördinator van het RLIJ&P zetelt in diverse overlegfora van de Provincie West-Vlaanderen op het vlak van natuur, landschap, gebiedswerking, recreatie, enz. (zowel overleg binnen de Provinciale gebiedswerking Westhoek als overleg met de dienst MINAWA). De NME verantwoordelijke neemt regelmatig deel aan teamvergaderingen en steunpuntvergaderingen NME van de Provincie West-Vlaanderen
- ook met de gemeenten wordt intensief overleg gepleegd. Dit gebeurt niet enkel met de milieuambtenaren of schepenen van milieu maar eveneens in milieuraden, schepencolleges (ifv specifieke projecten), enz.
- daarnaast is er ook overleg met polderbesturen in functie van ecologisch beheer van oeverstroken, met landbouworganisaties ifv beheer van oeverstroken en het opstarten van georganiseerd agrarisch natuurbeheer, met wildbeheerseenheden in functie van beschermingsmaatregelen voor akkervogels, met natuurverenigingen rond de campagne

buitengewone vogels, met toeristische organisaties rond mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen, enz.

- hoewel het RLIJ&P een bosarme streek als werkingsgebied heeft, worden toch goede contacten onderhouden met de Bosgroep IJzer & Leie om wanneer opportuniteiten zich aanbieden ervaringen uit te wisselen en samen te werken rond bosbeheer.

6. de professionalisering van haar organisatie zowel op het vlak van personeelsbeleid als het administratief en financieel beheer.

Personeelsbeleid

- Op 1 januari 2009 werd gestart met 1 coördinator, een administratief medewerker en was het tevens de laatste werkmaand voor de ontslagnemende NME-medewerkster. Per 1 maart werd een landschapsanimator voltijds in dienst genomen en op 1 april ging de nieuwe NME-medewerker aan de slag. Tijdens de proefperiode werd dit contract echter beëindigd zodat een nieuwe aanwervingsprocedure voor NME werd opgestart. Die leidde eind oktober tot de aanwerving van Klaas Bogaert zodat op 31 december 2009 een stabiel kernteam werd bekomen.

Daarnaast is vanuit de VLM een bedrijfsplanner in het team werkzaam en is vanaf juli een communicatiemedewerker voor de 3 West-Vlaamse regionale landschappen in dienst getreden.

Voor alle personeelsleden werd een functionele jobomschrijving opgemaakt. Er werden ook afspraken gemaakt rond planning en evaluatie van de verschillende personeelsleden.

- De administratieve personeelszaken worden behartigd in samenwerking met het Sociaal Bureau zodat de lonen correct worden uitbetaald en ook alle wettelijke rechten en plichten van werkgever en werknemer worden nageleefd.

Administratief beleid

- Het RLIJ&P heeft een herkenbare huisstijl ontwikkeld en gebruikt deze consequent. Dit geeft het RLIJ&P een uniforme, professionele en herkenbare uitstraling.

- Bij prijsvragen wordt de wet op de overheidsopdrachten gevolgd. Voor elke opdracht van werken, goederen of diensten wordt op het secretariaat een dossier bijgehouden met de bijhorende stukken (prijsvraag, brieven aan aangeschreven firma's, ontvangen offertes, ...). Het administratief beleid ter zake is vastgelegd in een protocol waarin bijzondere aandacht gaat naar het respecteren van de wet op de overheidsopdrachten. Dit protocol is niet aanwezig in het jaarverslag maar werd ten behoeve van deze evaluatie opgevraagd en in bijlage aan dit advies toegevoegd.

Financieel beheer

- Voor het financieel beheer werd in 2009 een boekhoudkundig programma op maat van vzw's aangeschaft (Venice). Het boekhoudkundig kantoor SBB zorgt voor een tussentijdse controle van de boekhouding en op het einde van het jaar voor de volledige jaarrekening en balans. Op deze manier wordt de boekhouding correct opgevolgd.

- Het beheer van de bankrekeningen gebeurt via PC-banking.

- Voor de beslissing van uitgaven zijn binnen het RLIJ&P een aantal grensbedragen vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement (zie Bijlage 10 van het jaarverslag) waarin opgesomd wordt vanaf welk bedrag wie de beslissing tot uitgave kan nemen.

>> Evaluatie: Het personeelsbeleid, financieel beheer en administratief beleid van het RLIJ&P wordt op een correcte, transparante en professionele manier uitgevoerd.

C Conclusie

Gelet op de bovenstaande evaluaties en overwegingen is de eindevaluatie van de provinciale afdeling West-Vlaanderen van ANB over de werking 2008 van het RLIJ&P **positief**.

Vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Ir. Brenda Bussche
Provinciaal Directeur